

COLUMN

Auke Kok

Op een dag drink je geen pils meer, maar biër

S tond ik daar toch ineens te lachen. En dat was best verrassend. Per slot van rekening is het bezoeken van een museum doorgaans een serieuze aangelegenheid. En deze expositie in het Amsterdam Museum mocht dan over bier gaan, een feestdrankje tenslotte: juist bier is tegenwoordig een onderwerp voor diepzinnige, om niet te zeggen intellectuele exposés. Bovendien is (speciaal)bier de laatste tien jaar *big business* geworden en vind je nergens in Nederland zoveel brouwers als in Amsterdam.

En nu bevond ik mij dus in dat zaaltje ergens boven in het museum, en werd ik van verschillende kanten toegesproken door enkele van de vijftienveertig hoofdstedelijke bierbrouwers. Via monitoren legden ze uit waar ze voor stonden. Ja, zo gaat dat: in het huidige tijdsgewricht is bier veel meer dan volgens oud recept water, graan, hop en gist mengen als dorstlesser voor Jan & Alleman. Bier is life style. Bier zegt wie je bent, waarin jij je onderscheidt van de rest.

Het grappige is dat de brouwers op die televisieschermen juist erg op elkaar leken.

De Nieuwe Amsterdammer staat mijlener af van de rijen voor de Heineken Experience aan de Stadhouderskade

In hun pogingen het uitzonderlijke van hun mengsels te benadrukken, etaleerden ze wat ik voor het gemak maar de Nieuwe Amsterdammer zal noemen. Of ze nu meer of minder bittertjes en zuurtjes in hun bier stopten, wel of niet 'hoog in de alcohol' wilden zitten, ze spraken keuriger Nederlands dan de gemiddelde Heineken- of Amstelrinker. Bier klonk bij de eigentijsde brouwers netjes als *biër*, gemaakt van liefst *natuurlijke* ingrediënten, want *biër* moet vooral *móoi* zijn. Ik zag baardjes en paardenstaarten en de sprekers gaven zulke verstandige en sfeergevoelige uiteenzettingen dat wijlen Freddy Heineken er bijkans als een proletariër bij afstak.

Geen toeval natuurlijk: steeds vaker zijn het de - vaak buiten Amsterdam geboren - vwo'ers die de toon zetten. De opmars van de Gooise, soms ook Engelse 'r' lijkt niet te stuiten. Dat werd in dat zaaltje van het Amsterdam Museum weer eens duidelijk. De Nieuwe Amsterdammer staat mijlener af van de rijen voor de Heineken Experience aan de Stadhouderskade. Vanuit die voormalige brouwerij is een imperium gebouwd op basis van een smaakluw drankje dat op de televisieschermen met hoorbare afschuif als *pils* werd uitgesproken. Het klonk haast als *pís*.

Pils geldt als ouderwets: vlak en gemakkelijk drinkbaar, voor 'echte' mannen die samen voetbal kijken. Het smaakvolle en soms minder toegankelijke *biër* is complex als wijn - en daarom zeer geschikt voor deze expositie in diverse zalen vol informatie over de geschiedenis, de bereidingsvormen, de grondstoffen, de lekkere gekke etiketten, de woordspelingen en andere creatieve uitingen.

Amsterdam wordt in het museum en elders als een heuse bierstad gepromoot. En met succes. Want je kunt 't IJ, Troost, Gebrouwen door Vrouwen, Bird Brewery, Brothers in Law, Kleiburg, De Prael en Mokums Mout veel verwijten, maar niet dat ze geen idee hebben hoe ze hun relatie eenvoudig te bereiden bock, blond, stout of kloosterbier aan de man moeten brengen.

Wat ze dan weer met good old Freddy Heineken gemeen hebben.

Auke Kok is schrijver en journalist.

TALK OF THE TOWN

'Slavengalei' in Noord toont gat in hotelstop

Stadsdeel Noord geeft opnieuw een vergunning af voor een hotel - 170 kamers zonder ramen. Buurtbewoners en raadsleden zijn boos.

Door onze redacteur
Thijs Niemantsverdriet

AMSTERDAM. Honderdveertig kleine kamertjes en geen ramen. Wie het ontwerp voor een nieuw hotel in Buiksloterham bekijkt, denk eerder aan een legbatteerij voor kippen dan aan een gebouw waar toeristen overnachten. Of, zoals buurtbewoner Frank Alsema het noemt, „een slavengalei“.

Toch heeft stadsdeel Noord afgelopen augustus een vergunning afgegeven aan vastgoedontwikkelaar De Berg Real Estate voor dit hotel, te bouwen aan de Klaprozenweg in een loods waar nu een winkel voor zwaar gereedschap gevestigd is. Buurtbewoners zijn onaangenaam verrast: er geldt sinds enige jaren toch een 'hotelstop' in Amsterdam? Ook raadslid Dennis Boutkan (PvdA) vindt het „heel vervelend“ dat er toch weer hotelbedden vergund zijn. „Dit gaat in tegen het beleid van het college.“

Of het hotel er in deze vorm ook gaat komen, is nog maar de vraag - nog even afgezien van de diepe malaise in de hotelbranche door de coronacrisis. Maar de vergunning laat zien hoe makkelijk het is voor handige ontwikkelaars om de Amsterdamse hotelstop te omzeilen.

Circulaire stadswijk

Buiksloterham, gelegen tussen het NDSM-terrein en Overhoeks, is het paradepaardje van Amsterdam-Noord. De komende jaren moeten hier een „circulaire stadswijk“ verrijzen, met kantoren en meer dan 8.000 woningen. Geen plek voor rolkoffers en sningelovde toeristen, vindt de gemeente. Daarom worden hier, net als in het overgrote deel van Amsterdam, sinds 2017 geen vergunningen meer verstrekt voor nieuwe hotels.

Het 'ja' tegen het hotel aan de Klaprozenweg komt door een verborgen gat in de hotelstop. Dat er de komende jaren nog steeds honderden hotelkamers bijgebouwd zullen worden, was al bekend: de lijst met hotelinitiatieven die nog vergund zijn vóór 1 januari 2017 (de 'pijplijn', in stadhuisjargon), zit nog aardig vol. Zeker in Amsterdam-Noord, waar de komende jaren zo'n 1.600 hotelbedden bij komen.

Maar er geldt nog een andere uitzondering op de hotelstop: kavels waarop je volgens de regels sowieso een hotel mag bouwen. Dit is het geval aan de Klaprozenweg:

omdat het bestemmingsplan van Buiksloterham uit 2011 de bouw van hotels nog steeds toestaat, kon het stadsdeel de vergunning aan ontwikkelaar De Berg simpelweg niet weigeren. „Het ligt nu eenmaal juridisch vast“, zegt een woordvoerder van stadsdeel Noord. „Daar kan het dagelijks bestuur niets aan veranderen.“

Dit soort 'bedrijfsongevallen' kunnen overal in de stad opduiken - en totaal onverwachts. De gemeente weet namelijk niet welke bestemmingsplannen precies een hotelfunctie hebben en welke niet, zo bleek enkele jaren geleden op vragen van PvdA-raadslid Boutkan. Hij spreekt van „een doos van Pandora“. In de zomer werden bewoners van het luxeuzen Pontsteiger-gebouw aan het IJ nog overvallen door de komst van een 'capsulehotel' - de hotelstop ten spijt.

In gesprek met de gemeente

Directeur Geert van den Berg van De Berg Real Estate zegt dat het hotel in Noord zonder ramen, „waarschijnlijk geen doorgang“ zal vinden. Hij wil op de plek van de loods eigenlijk iets anders bouwen, maar dat staat het huidige bestemmingsplan niet toe. Hij is daarom „in gesprek met de gemeente“ over nieuwbouw die aansluit bij het herijkte bestemmingsplan voor Buiksloterham, dat komende week besproken wordt in de Amsterdamse gemeenteraad. Het zou gaan om een pand met „maximaal vijftig hotelkamers“, zegt Van den Berg, „in combinatie met andere functies“. De verleende vergunning is volgens hem „meer een soort *fall back*-scenario“ voor „de zekerheidsstelling van rechten“, omdat het nieuwe bestemmingsplan geen hotels meer toestaat.

Buurtbewoners zijn er niet gerust op. „De ontwikkelaar doet dit om zijn onderhandelingspositie te versterken“, zegt Frank Alsema, die als zelfbouwer van het eerste uur kwartiermaker was in de wijk. „Hij foelt nog even snel iets onder het oude bestemmingsplan, en daarna zegt hij tegen de gemeente: ik wil onder het herijkte plan toch een hotel neerzetten, of een woontoren. En anders bouw ik gewoon die 170 hotelkamers zonder ramen.“

De gemeente bevestigt in gesprek te zijn met Van den Berg. „Er wordt aangemoedigd om geen hotel te bouwen“, aldus een woordvoerder van stadsdeel Noord. Maar: „Het is nu nog te vroeg om te zeggen dat er geen hotel komt op de Klaprozenweg.“

Loods aan de Klaprozenweg waar een hotelvergunning voor afgegeven is. Komt hier 170 kamers zonder ramen?

FOTO: YENTIL SLIK

FEMINISME

'Wij stonden veel meer op de barricaden'

WOMEN Inc. bestaat vijftien jaar. Nog altijd is er genoeg om voor te strijden als het gaat om gelijke rechten tussen groepen.

Door Maud Beucker Andreae

D at tegenwoordig niet alleen moeders maar ook verse vaders na de geboorte van een kind op kantoor een aanzienlijke *out of office* kunnen instellen, is mede te danken aan WOMEN Inc. De belangenorganisatie die strijdt voor gelijke kansen voor vrouwen bestaat op 23 september 15 jaar en ziet het uitgebreide partnersverlof als een van hun belangrijkste behaalde resultaten sinds de oprichting. Ook het vrouwenquotum, dat bedrijven verplicht stelt 30 procent van de raad van commissarissen door vrouwen te laten bekleden, was een lobbypunt van WOMEN Inc. „We zijn hier hartstikke blij mee en trots op. Maar de strijd is, op meerdere fronten, nog lang niet gestreden“, zegt oprichter en directeur Jannet Vaessen.

In 2003 dacht minister De Geus van Sociale Zaken daar anders over: in de Kamer sprak hij fier uit dat vrouwenemancipatie zo goed als voltooid was. De haaren van menig feminist gingen overeind staan, ook die van Vaessen, toen werkzaam bij De Cultuurfabriek (nu Pakhuis de Zwijger). Vanuit daar werd WOMEN Inc. opgetrokken om die klus écht te klaren. „Wij zagen dat de kloof tussen man en vrouw nog veel te groot was, onder andere wat betreft werk en inkomens. Maar ook dat vrouwen er nog lang niet unaniem achter stonden om ten strijde te trekken om dit gat te dichten.“

Niet meer vooral Amsterdams

De eerste vijf jaar was WOMEN Inc. nog een voornamelijk Amsterdams platform en organiseerden ze onder meer 'zeepkistavonden' met als doel „verschillende meningen en strategieën samen te brengen“. Vanaf 2010 zijn ze meer het land in gegaan om ook de niet-randstedelijke en de praktisch opgeleide (nieuwe term voor 'lager opgeleide') vrouw te spreken. „De opkomst van sociale media heeft ons enorm geholpen veel verschillende doelgroepen te bereiken. Daarnaast zijn we sinds 2010 ook een agenderend platform geworden.“

Met het genoemde quotum en partnersverlof als resultaat, maar ook de vermindering van stereotypering in de media is een streven. Hiervoor is in 2017 de Coalitie Beeldvorming in de Media opgericht, die meer vrouwelijke experts aan wil laten schuiven aan talkshowtafels. Vaessen: „Daarnaast is het aanpakken van stereotypering in het onderwijs een speerpunt van WOMEN Inc.; scholing is de kern van alles en speelt daarom een essentiële rol in verdere emancipatie.“

Om het vijftienjarig bestaan te vieren, begint 23 september een vijfdaags online festival. Met workshops, podcasts en lezingen worden thema's besproken als *body positivity*, gendersensitieve gezondheidszorg - de zorg gaat volgens WOMEN Inc. bij diagnose en behandeling te veel uit van het lijf en geest van de man - en de impact van vooroordelen. Ook op het programma: een ontmoeting tussen vier generaties feministen.

Baas in eigen buik

Onder hen ook beroepsfeminist en Dolle Mina Nel Willekens (77). De actie van Willekens en collega-feministen 'Baas in eigen buik' leidde begin jaren 80, in elk geval indirect, tot een historische wetswijziging: de legalisering van abor-

1920: Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht, afdeling Gorredijk, tijdens een demonstratie.

1972: demonstratie 'Pil in het ziekenfonds'

FOTOS: HOLLANDESE HOOGTE/ANP

Jannet Vaessen, oprichter WOMEN Inc.

FOTO: ROBIN DE RIJ

1970: demonstratie op het Binnenhof voor een subsidie voor crèches en uitbreiding van de opvangmogelijkheden voor kinderen van werkende vrouwen.

tus. Willekens: „Binnen een aantal jaar hadden we het voor mekaar, tegen alle maatschappelijke normen in.“ De dapperheid die de Dolle Mina's toonden, mist Willekens in het feminisme van vandaag. „Wij stonden op de barricaden met het risico dat we verguisd werden door driekwart van de bevolking, man én vrouw. Dat zie ik vandaag minder. Tervijl het feminisme nu net zo belangrijk is. De scheve verhouding tussen man en vrouw zit wel anders in elkaar dan toen. Waar wij vroeger verplicht thuis zaten, werken vrouwen zich nu drie keer in de rondte door werk én zorg op zich te nemen.“

Vaessen beaamt dit: „Waar meer dan de helft van de vrouwen de zorg *fifty fifty* zou willen verdelen, is dit slechts bij tien procent het geval. Dat percentage moet echt omhoog. Het bedrijfsleven moet dat onder meer mogelijk maken, door parttime werken onder mannen te stimuleren. Dus praten wij met werkgevers hierover.“

Ook hedendaagse feministen als de transgender-jongen Zeger Teunissen (15) en de Surinaams-Nederlandse journalist Zaire Krieger (24) zitten aan de paneltafel bij Willekens en Vaessen. Zij maken deel uit van het zogeheten 'intersectioneel feminisme'. Bij deze nieuwe stroming gaat het om de interactie tussen factoren van geslacht, ras, klasse, validiteit en seksualiteit, zodat elk

Binnen een aantal jaar hadden we het voor mekaar

Nel Willekens (77), ex-Dolle Mina

lid van een gemarginaliseerde groep zich door het feminisme vertegenwoordigd voelt. Krieger: „Eerdere generaties feministen hadden inclusiever kunnen zijn, bijvoorbeeld door ook gekleurde vrouwen een stem te geven. Aan de andere kant snap ik dat dit niet als eerste op de agenda stond. Er was toen nog zoveel te overwinnen.“ Krieger is het wel eens met Willekens als het op de vergelijking van daadkracht aankomt: „Daarin kunnen wij veel leren van de tweede feministische golf [de jaren 60 en 70]; ik bewonder hun moed.“

Om de tendens dat het hedendaags feminisme onder de witte, hoog opgeleide vrouw vooral hip is - het is *cool* om 'woke' te zijn - moet Krieger een beetje lachen. „Het maakt mij eigenlijk niet zoveel uit wat de initiële beweegredenen voor iemand zijn om zich als feminist te profileren. De verdieping komt daarna. Daarbij hebben we de massa nodig om verandering in de werkelijkheid te bewerkstelligen.“ Vaessen, zelf een wit en hoog opgeleide boegbeeld: „In onze campagnevoering nemen we per thema de meest relevante intersecctie mee. Zo zijn we wat betreft vooroordelen in de gezondheidszorg vooral bezig voor de LHBTQ-community, die daar het meest mee te kampen heeft. Wat betreft sociaal-economische zelfstandigheid richten we ons vooral op de praktisch opgeleide vrouwen. In de media gaat het met name om kleur.“

6-puntenplan WOMEN Inc: loonkloof, werk-zorg combinatie, gezondheidszorg, onderwijs & beeldvorming, topposities en overheid. **Online festival:** woensdag 23 t/m zondag 27 september. www.womeninc.nl/jubileumfestival